

Vergaderjaar 2025–2026

36 800 V

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2026

Nr. 19

VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 13 november 2025

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden.

De vragen zijn op 9 oktober 2025 voorgelegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken. Bij brief van 11 november 2025 zijn ze door de Minister van Buitenlandse Zaken beantwoord.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Klaver

De griffier van de commissie,
Westerhoff

Vragen en antwoorden

1

Werkt het Ministerie van Buitenlandse Zaken op enige wijze samen met de Palestijnse Gemeenschap Nederland (PGNL) en/of heeft PGNL toegang gehad tot het ministerie om daar te lobbyen? Zo ja, kunt u dat nader toelichten?

Antwoord

Momenteel is er geen samenwerking met de Palestijnse Gemeenschap Nederland en er zijn geen contactmomenten na te gaan tussen het Ministerie van Buitenlandse Zaken en deze organisatie.

2

Bevonden zich medewerkers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken onder de pro-Palestijnse demonstranten die werden gearresteerd bij de protesten rondom het ministerie op 2 oktober 2025?

Antwoord

Zover bij ons bekend is dit niet het geval.

3

Krijgen Oxfam Novib, PAX en The Rights Forum in 2026 subsidie van de Rijksoverheid in het algemeen en het Ministerie van Buitenlandse Zaken in het bijzonder? Zo ja, om welke bedragen gaat het en onder welke voorwaarden wordt de subsidie verstrekt?

Antwoord

Subsidies voor organisaties als Stichting Oxfam Novib, Stichting Vredesbeweging Pax Nederland en *The Rights Forum* lopen niet via de begroting van Buitenlandse Zaken. Deze organisaties ontvangen in 2026 geen bedragen vanuit de BZ-begroting.

Vanuit de BHO begroting staan er in lopende programma's voor capaciteitsopbouw en versterking van het maatschappelijk middenveld in 2026 kasramingen gepland van in totaal EUR 5,7 miljoen aan Stichting Oxfam Novib en kasramingen van in totaal EUR 4,5 miljoen aan Stichting Vredesbeweging Pax Nederland. Er staat in 2026 geen betaling gepland aan The Rights Forum.

De voorwaarden waaronder de subsidies worden verstrekt staan beschreven in de Subsidieregeling Ministerie van Buitenlandse Zaken 2006 en de beleidskaders *Strengthening the Humanitarian Sector, Contributing to Peaceful and Safe Societies*, en *Versterking Maatschappelijk Middenveld*. Voor nieuwe beleidskaders vanaf 2026 vanuit de BHO begroting is nog niet bekend welke organisaties hieruit subsidies zullen ontvangen. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft geen inzicht in verstrekte subsidies aan deze organisaties in 2026 vanuit andere onderdelen van de Rijksoverheid.

4

Wat is de stand van de ODA-middelen op de begroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van 2024 tot en met 2030?

Antwoord

Hierbij de stand van de ODA middelen op de begroting van Buitenlandse Zaken (BZ) van 2024 tot en met 2030. De grootste ODA-uitgaven op de BZ-begroting zijn daarnaast uitgesplitst.

Jaar	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
ODA middelen (x EUR mln.)	1.440	1.453	1.457	1.443	1.445	1.451	1.451
w.v. apparaats-uitgaven	350	358	354	349	345	343	343
w.v. afdrachten aan de EU	863	924	924	924	924	924	924
w.v. stabiliteits-fonds	57	45	42	47	51	51	51

5

Wanneer wordt de Nederlandse Polaire Strategie voor de periode 2026–2030 naar de Kamer gestuurd?

Antwoord

Er wordt op dit moment gewerkt aan een nieuwe polaire strategie voor de periode 2026–2030, als opvolger van de huidige strategie 2021–2025. Dit betreft een interdepartementaal proces geleid door het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Publicatie is beoogd in het eerste kwartaal van 2026. Tot het moment van publicatie van de nieuwe strategie blijft het huidige kader van kracht.

6

Kunt u nader toelichten wat Nederland (concreet) doet samen met andere landen om informatie-integriteit te bevorderen en met welke landen Nederland samenwerkt op dit punt?

Antwoord

Het kabinet zet zich internationaal in om informatie integriteit te bevorderen en daarmee mis- en desinformatie tegen te gaan. Hiermee wordt opvolging gegeven aan de door Nederland en Canada geïnitieerde *Global Declaration on Information Integrity Online* (uit 2023) en samengewerkt met landen die deze verklaring ondertekend hebben. Deze inzet complementeert de bredere inzet van Nederland op het tegengaan van hybride dreigingen en de inzet voor het bevorderen van vrijheid van meningsuiting online.

Zo is Nederland met Canada voorzitter van de *Hub on Information Integrity* van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Naast Nederland en Canada, zijn o.a. de VS, Frankrijk, Griekenland, België, Noorwege, Italië, Kroatië en Luxemburg onderdeel van de hub. Binnen deze hub wordt gewerkt aan hulpmiddelen om landen te assisteren in het bestendigen en promoten van informatie integriteit, zoals de *OESO Recommendation on Information Integrity*, die in december 2024 werd aangenomen. Binnen de *Freedom Online Coalition* leidde Nederland in 2024 het werk op informatie integriteit samen met Denemarken.

7

Wat is de stand van zaken met betrekking tot het Wetsvoorstel Internationale Sanctiemaatregelen? Wanneer wordt de plenaire behandeling in de Kamer verwacht?

Antwoord

Het Wetsvoorstel Internationale Sanctiemaatregelen (Wis) ligt momenteel ter advisering bij de afdeling advisering van de Raad van State. De verwachting is dat RvS aan het einde van dit jaar met een advies komt. Na verwerking van eventuele door RvS geadviseerde wijzigingen zal het kabinet vervolgens het voorstel aan Uw Kamer aanbieden. Plenaire behandeling zal aanvangen nadat de Vaste Kamercommissie voor Buitenlandse Zaken haar voorbereidend onderzoek heeft afgerond. De tweede tranche van

de Wis, dat het sanctiewettoezicht op de bedrijfsvoering van o.a. de financiële sector moderniseert, wordt naar verwachting eind dit jaar ter internetconsultatie voorgelegd.

8

Hoeveel FTE heeft het ministerie vrijgespeeld voor sanctiebeleid?

Antwoord

De Eenheid Sanctiebeleid (ESB) binnen het Ministerie van Buitenlandse Zaken bestaat momenteel uit 16 fte. ESB is verantwoordelijk voor de beleidsontwikkeling ten aanzien van sancties, waaronder het formuleren van Nederlandse voorstellen voor EU-sancties. ESB verzorgt voorts de coördinatie van de naleving van sancties en de verdere ontwikkeling van het sanctie-instrumentarium. De modernisering van het sanctiestelsel is hier integraal onderdeel van.

Daarnaast zijn verscheidene medewerkers van andere directies betrokken bij het sanctiebeleid, waaronder bij de directie Internationale Marktordening en Handelspolitiek waar het gaat om de export van strategische goederen, de Directie Veiligheidsbeleid als het bijvoorbeeld gaat om terrorismebestrijding en cyberveiligheid, de directie Multilaterale Organisaties en Mensenrechten ten aanzien van onder andere mensenrechten, de Regiodirecties in het kader van het integrale landenbeleid, de Directie Integratie Europa en de Permanente Vertegenwoordiging in Brussel in het kader van de integrale inzet ten aanzien van het EU-buitenlandbeleid, de Directie Juridische Zaken in het belang van de juridische soliditeit van maatregelen en de directie Financieel-Economische zaken inzake de financiering van het beleid. Binnen de Eenheid Sanctiebeleid werkt het ministerie ook aan oprichting van het Centraal Meldpunt Sancties (CMS) dat van start zal gaan bij de inwerkingtreding van de Wis. Een projectteam werkt aan de voorbereiding hiervan. Dit team zal, mede met detacheringen vanuit andere departementen, in aanloop naar de inwerkingtreding van de Wis verder groeien. Het exacte aantal FTE dat aan sanctiebeleid werkt varieert dus al naar gelang de actuele situatie daarom vraagt.

Opeenvolgende kabinetten hebben de formatie voor sanctiebeleid verstevigd, dit geldt met name voor het aantal fte dat aan sanctienaleving en modernisering van het sanctiestelsel werkt. Voor de oprichting van het CMS wordt het aantal fte dat aan sanctiebeleid werkt vergroot, onder andere door detacheringen vanuit andere departementen.

9

Hoeveel FTE wordt ingezet op specifiek handhaving van sancties? Hoeveel op wetgevingsprocessen rondom sancties?

Antwoord

Handhaving van sanctieschendingen vindt in Nederland plaats door de strafrechtketen (FIOD en functioneel parket bij het OM) en door middel van het bestuursrechtelijk toezicht door AFM en DNB op de administratieve organisatie bij onder andere financiële instellingen. In het wetsvoorstel Internationale sanctiemaatregelen wordt voorgesteld hieraan bestuursrechtelijke handhaving van sanctieschendingen door toezichthouders waaronder de Douane toe te voegen. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken fungeert als aanjager en gesprekspartner voor de desbetreffende handhavers en toezichthouders. Daarnaast zijn verscheidene

medewerkers van andere directies, in het bijzonder de Directie Internationale marktordening en handelsbeleid en de Directie Juridische Zaken hierbij betrokken.

10

Op welke manier zet u zich in om sanctieomzeiling via derde landen te voorkomen? Kunt u iets zeggen over de effectiviteit hiervan?

Antwoord

De aanpak van sanctieomzeiling is sinds 2022 een prioriteit binnen het Nederlandse sanctiebeleid. Dit behelst nationaal een combinatie van onderzoek, voorlichting en handhaving. Daarnaast wordt met derde landen samengewerkt om omzeiling via hun grondgebied tegen te gaan. Nederland spreekt hier zelf actief landen op aan en EU Sanctiegezant David O’Sullivan speelt hierin een belangrijke rol. Binnen de EU zet Nederland zich consequent in voor een effectieve aanpak van omzeiling. Dit is stevast een van de speerpunten in EU sanctiepakketten. Waar diplomatieke inspanningen niet genoeg opleveren, verbindt de EU hieraan consequenties door passende en gerichte maatregelen in te stellen. De EU legde al sancties op aan 132 bedrijven in derde landen die aantoonbaar sancties omzeilen en daarmee het Russisch militair industrieel complex ondersteunen. Hierbij wordt samengewerkt met G7-partners en Nederland draagt hier actief aan bij.

11

Kunt u aangeven, zonder privacygevoelige informatie te delen, hoeveel gevallen van sanctieomzeiling momenteel door het Openbaar Ministerie worden behandeld?

Antwoord

Wanneer bedrijven ervan worden verdacht zich bewust schuldig te maken aan sanctieomzeiling wordt het Openbaar Ministerie hiervan in kennis gesteld. Sinds de ingestelde sancties naar aanleiding van de Russische invasie in Oekraïne in 2022 onder leiding van het Openbaar Ministerie zijn er meer dan 50 strafrechtelijke onderzoeken gestart vanwege de verdenking van het niet-naleven van de sanctiemaatregelen tegen Rusland. Door het OM zijn zowel dagvaardingen uitgebracht als OM-strafbeschikkingen opgelegd. Bovendien bevindt een aantal zaken zich nog in de opsporingsfase.

12

Wat is de stand van zaken met betrekking tot een eventuele ambassade in Syrië?

Antwoord

Het kabinet onderzoekt de mogelijkheden, maar het is te vroeg om uitspraken te doen over het opzetten van een Nederlandse vertegenwoordiging in Damascus. Factoren voor het eventueel (her)openen van een ambassade zijn onder andere de Nederlandse belangen in Syrië, de politieke situatie aldaar, de veiligheidssituatie, huisvesting en kosten. Daarbij moeten ook keuzes worden gemaakt in het kader van de taakstelling op het postennet en het departement van Buitenlandse Zaken.

In de tussentijd bouwt Nederland uiteraard wel aan de contacten met de Syrische overgangsregering. Dat doen we ter behartiging van de Nederlandse belangen ten aanzien van veiligheid, stabiliteit en terugkeer en in dat kader het behartigen van een

inclusieve politieke transitie en de bescherming van alle Syrische gemeenschappen. In dat verband bracht de Staatssecretaris voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp eind oktober een eerste ministerieel bezoek aan Damascus. Dat bezoek werd voorafgegaan door een hoog-ambtelijke delegatie, waarbij gesprekken zijn gevoerd met de Syrische overgangsregering over de opbouw van de migratieketen in Syrië, een duurzame terugkeer en in dat kader het verbeteren van de sociaaleconomische situatie in Syrië.

13

In hoeverre worden de Europese sancties tegen Iran met betrekking tot het Iraanse ballistische raket- en luchtvaartprogramma afgestemd met de Verenigde Staten?

Antwoord

Ja. Europese sancties gericht op het Iraanse ballistische raket- en luchtvaartprogramma worden nauw afgestemd met relevante internationale partners, waaronder de Verenigde Staten.

14

Welke middelen maakt u vrij om Saoedische mensenrechtenverdedigers te ondersteunen, zowel online als offline? Kunt u een uiteenzetting geven van hoe deze middelen zich verhouden tot de vrijgemaakte middelen in 2024 en 2025?

Antwoord

Via het centrale mensenrechtenfonds zet Nederland zich met het *Safety for Voices* programma wereldwijd in voor de veiligheid van mensenrechtenverdedigers online en offline. Het vaste jaarlijkse budget voor dit programma is EUR 8 miljoen voor de periode 2023–2027, waarvan de helft voor de bescherming van journalisten en de helft voor de bescherming van mensenrechtenverdedigers. De partnerorganisaties binnen *Safety for Voices* zijn ook actief in Saoedi-Arabië.

15

Kunt u uiteenzetten welke stappen u heeft genomen sinds 7 oktober 2023 om bij te dragen aan de strijd tegen straffeloosheid van schendingen van het internationaal recht in Israël, de bezette Palestijnse Gebieden en Libanon?

Antwoord

Nederland zet zich in voor het tegengaan van straffeloosheid voor de meest ernstige schendingen van het internationaal recht: ernstige en grootschalige mensenrechtenschendingen en internationale misdrijven (zoals oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid en genocide). Gedegen en onafhankelijk onderzoek is nodig om feiten te verzamelen. Daar draagt Nederland ook aan bij. Voor Israël en de Palestijnse Gebieden bijvoorbeeld via onze bijdragen aan de VN Hoge Vertegenwoordiger voor Mensenrechten (*Office of the High Commissioner for Human Rights*, OHCHR) en het Internationaal Strafhof. De OHCHR ontving in 2024 van Nederland USD 1 miljoen en in 2025 EUR 1 miljoen ter ondersteuning van de onderzoek werkzaamheden van het veldkantoor in de Palestijnse Gebieden.

16

Hoe vaak hebben de Nederlandse ambassade en consulaten in Rusland rechtszaken van individuele mensenrechtenverdedigers bijgewoond?

Antwoord

Het bijwonen van processen tegen mensenrechtenverdedigers en andere slachtoffers van politieke onderdrukking in Rusland is een van de manieren waarop Nederland hun zaak steunt. Indien het in het belang van een aangeklaagde is, worden in nauwe samenwerking met betrokkenen en in coördinatie met andere EU-landen rechtszaken bijgewoond. Nederland heeft hier een significante bijdrage aan geleverd, door frequent bij zittingen aanwezig te zijn. Ook heeft het kabinet regelmatig uiting gegeven aan bezorgdheid over rechtszaken tegen mensenrechtenverdedigers en slachtoffers van politieke oppressie, zowel bilateraal, multilateraal als publiekelijk. Op individuele zaken en bijbehorende afwegingen om deze al dan niet bij te wonen kan niet nader worden ingaan, gezien de kwetsbaarheid van de situatie van deze groep.

17

Hoe vaak hebben de Nederlandse ambassadeur en uzelf in uw bilaterale contacten met autoriteiten in China en Hongkong aangedrongen op vrijlating van individuele mensenrechtenverdedigers in China? Welke cases zijn besproken? Wat waren de resultaten?

Antwoord

Een belangrijk deel van de Nederlandse inzet voor mensenrechtenverdedigers speelt zich af achter de schermen. De toenmalig Minister van Buitenlandse Zaken Wopke Hoekstra heeft tijdens zijn bezoek aan China in mei 2023 de situatie van Yu Wensheng en Xu Yan aangekaart. Ook op hoogambtelijk niveau worden individuele zaken opgebracht in bilaterale contacten met China. Daarnaast spreken we China publiekelijk aan. Nederland roept China in multilateraal verband op mensenrechtenverdedigers vrij te laten, meest recent in Benelux-verband bij de VN-mensenrechtenraad in september en maart 2025 (Hang Tuan Chow), september 2024 (Li Qiaochu), februari 2024 (Jiang Tianyong) en in september 2022 (Chen Jiangfang). Via diverse sociale mediakanalen heeft Nederland de afgelopen jaren opgeroepen tot vrijlating van de Hongkong '47 (nov'24), Ilham Tohti (sep'24), Zhang Zhan (sep'25 en sep'24), Yu Wensheng & Xu Yan (okt'25 en aug'24), Li Qiaochu (feb'24). Ook in EU-verband kaart Nederland bij de VN-mensenrechtenraad individuele zaken steevast aan (EU Statement – HRC60 – Item 4, General debate on human rights situations that require the Council's attention | EEAS). Nederland brengt de mensenrechtensituatie op tijdens ontmoetingen met de Hongkongse autoriteiten. Dit betrof recent de zaken van de Hongkong '47, Stand News en Apple Daily/Jimmy Lai. Het is erg moeilijk om aan te geven welke resultaten het aankaarten van deze gevallen heeft, gezien de Chinese autoriteiten niet naar buiten brengen waarom ze bepaalde besluiten nemen in individuele zaken. Wel gaven sommige voormalig politiek gevangenen en gedetineerde mensenrechtenverdedigers aan dat inzet van Nederland en andere gelijkgezinde landen in hun gevallen leidde tot merkbare verbeteringen in hun leefomstandigheden in gevangenschap.

18

Hoe vaak hebben de Nederlandse ambassade en consulaten in China en Hongkong rechtszaken van individuele mensenrechtenverdedigers bijgewoond?

Antwoord

Nederlandse diplomaten in China deden sinds begin 2023 samen met gelijkgezinde landen pogingen om rechtszaken bij te wonen van mensenrechtenverdedigers Zhang Zhan, Xu Yan, Yu Wensheng, Guo Feixiong, Li Qiaochu, Sophia Huang en Wang Jianbing. De Chinese autoriteiten onthielden diplomaten bij deze zaken toegang tot de rechtbank. In Hongkong heeft het consulaat in de afgelopen jaren ongeveer twaalf rechtszaken bijgewoond van mensenrechtenverdedigers. Bij alle rechtszaken tegen mensenrechtenverdedigers zijn er vertegenwoordigers van EU-lidstaten op rotatiebasis aanwezig.

19

Vindt er contact plaats met politieke gevangenen in andere landen via Nederlandse ambassades? Zo ja, hoe vaak komt dit voor? Kunt u een uitsplitsing maken voor Rusland, Israël en de Palestijnse gebieden, Saoedi-Arabië en China?

Antwoord

Rusland

Het kabinet blijft zich grote zorgen maken over de groeiende groep politieke gevangenen in Rusland. Mensenrechtenorganisatie OVD-Info spreekt op dit moment zelfs van meer dan 1.700 mensen. Nederland zet zich daarom, samen met gelijkgezinde landen, voortdurend in om aandacht te vragen voor hun situatie, zowel publiekelijk, bilateraal als via multilaterale kanalen.

In BENELUX-verband heeft Nederland een centrale, coördinerende rol gespeeld bij het verlengen van het mandaat van de Speciaal Vertegenwoordiger Mensenrechten in Rusland. De BENELUX was verantwoordelijk voor het opstellen en indienen van de resolutie die dit mogelijk maakte. Deze vertegenwoordiger monitort de mensenrechtensituatie in Rusland en biedt een belangrijk platform om aandacht te vragen voor de situatie van politieke gevangenen.

Waar mogelijk en zinvol woont de ambassade in Moskou rechtszaken bij. Toegang tot politieke gevangenen in detentie blijft helaas onmogelijk. Daarom wordt nauw contact onderhouden met de mensen die zich met het lot van de betrokkene bezighouden.

Israël en de Palestijnse Gebieden

De ambassade in Tel Aviv en de Nederlandse vertegenwoordiging in Ramallah hebben recentelijk geen contacten gehad met gevangenen. Wel heeft de Nederlandse vertegenwoordiging gevangenissen bezocht, waaronder een gevangenis in Bethlehem en Jenin. Nederlandse diplomaten wonen in voorkomende gevallen ook rechtszaken bij van mensenrechtenverdedigers.

China

Wegens juridische beperkingen in China is het niet mogelijk om rechtstreeks contact te onderhouden met gevangenen, voor zover het geen Nederlandse burgers betreft. Wel volgt de ambassade in Beijing de omstandigheden van individuele politieke gevangenen nauwgezet en zijn er gevallen waarbij de ambassade in contact

staat met mensen om hen heen. Bovendien onderhoudt de ambassade contact met voormalig politieke gevangenen. Nederland blijft de Chinese autoriteiten aanspreken op de verslechterende mensenrechtensituatie, inclusief de omstandigheden van individuele politieke gevangenen.

Saoedi-Arabië

Het is niet mogelijk gebleken om politieke gevangenen te bezoeken in Saoedi-Arabië, tenzij het voorkomt in geval van consulaire casuïstiek. Wel probeert Nederland voor zover opportuun en mogelijk toegang te verkrijgen tot rechtszittingen, in nauwe samenwerking met andere gelijkgezinde landen.

20

Kunt u toelichten wat de grootste bijdrage levert aan de vermindering van uitgaven onder «overige mutaties» in 2026 (– 22,7 mln), de vermeerdering van uitgaven in 2027 (50,98 mln) en de vermindering van uitgaven in 2030 (– 10,3 mln)?

Antwoord

De uitgaven onder «overige mutaties» in de tabel bestaan uit diverse mutaties uit de Eerste Suppletoire Begroting Buitenlandse Zaken 2025. Voor het jaar 2026 betreft het grotendeels een lagere bijdrage aan het Europees Ontwikkelfonds (artikel 3.2). In 2027 ontstaat de grootste toename op artikel 6.1, waarbij een groot deel van de eindejaarsmarge op de HGIS non-ODA in 2027 wordt opgeboekt. De vermindering van de uitgaven in het jaar 2030 komt voornamelijk door lagere uitgaven voor consulaire informatiesystemen (artikel 4.1 en 4.2).

21

In welke landen wordt de beleidsinzet vanuit het mensenrechtenfonds vanwege de taakstelling afgeschaald?

Antwoord

Zoals met uw Kamer gecommuniceerd in de Kamerbrief van 30 mei 2025, is na een zorgvuldig afgewogen proces een strategische verkorte landenlijst voor het decentrale gedeelte van het Mensenrechtenfonds tot stand gekomen. Deze lijst bestaat uit 31 bilaterale posten en 5 multilaterale posten. Deze posten krijgen met ingang van 2026 meer financiële ruimte om waar mogelijk de mensenrechteninzet te intensiveren en de impact van hun werk te vergroten. Gelet op de gevoeligheid van het onderwerp, bilaterale overwegingen en de veiligheid van implementatiepartners, wordt niet openbaar gemaakt om welke posten dit gaat. De landenlijst kan desgewenst wel ter vertrouwelijke inzage met uw Kamer worden gedeeld.

22

Kunt u uitleggen waarom de contributies aan de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) vanaf 2025 bijna verviervoudigen ten opzichte van 2024?

Antwoord

De betaling aan de OESO in 2025 is t.o.v. die in 2024 vooral zoveel hoger, omdat meer dan twee derde van de contributie (EUR 6 miljoen) op verzoek van de OESO al in 2023 betaald is. Daardoor komt het voor alsof de contributie aan de OESO in 2024 «slechts» het restant betrof (EUR 2,513 miljoen). Voor de

komende jaren is een bedrag opgenomen van EUR 9,673 miljoen. De stijging in contributie wordt o.a. verklaard door de inflatie van afgelopen jaren en als gevolg daarvan een stijging in de kosten (waaronder energie- en personeelskosten).

23

Welke campagnes en lobbyactiviteiten ten aanzien van de acquisitie van Internationale Organisaties (IO's) lopen er momenteel en worden er verwacht in 2026? Wat zijn de totale kosten van deze campagnes en lobbyactiviteiten in 2026?

Antwoord

Ten behoeve van de Nederlandse kandidatuur voor de Einstein Telescoop, vinden momenteel lobby-activiteiten plaats. Mocht Nederland zich kandidaat stellen voor vestiging van het EU-Douaneagentschap, dan zal ook daarvoor een campagne moeten worden gevoerd.

Naar huidige inschatting zijn de totale kosten in 2025 en 2026 voor een eventuele campagne voor vestiging van het EU-Douaneagentschap in Nederland EUR 1,25 mln. Vanuit Buitenlandse Zaken is voor 2 jaar 1 fte beschikbaar gesteld voor de lobby voor de Einstein Telescoop. Overige lobbykosten worden bekostigd vanuit het Ministerie van OCW.

24

Kunt u aangeven welke handelingen Nederland allemaal heeft ondernomen om Finland, Polen en de Baltische staten ertoe te bewegen bij het verdrag tegen landmijnen te blijven?

Antwoord

Nederland betreurt het feit dat Estland, Letland, Litouwen, Polen en Finland zich genoodzaakt hebben gezien het Verdrag inzake het verbod van het gebruik, de aanleg van voorraden, de productie en de overdracht van anti-personeelsmijnen en inzake de vernietiging van deze wapens (ook wel het Verdrag van Ottawa) op te zeggen. Nederland heeft zich meermaals uitgesproken tegen deze uittredingen. In bilaterale gesprekken, inclusief op hoog-ambtelijk niveau, en in multilaterale fora, heeft Nederland Verdragspartijen opgeroepen hun verdragsverplichtingen te blijven nakomen, partij te blijven bij het verdrag en zodoende ook uittredende staten verzocht hun beslissing te heroverwegen. Nederland heeft echter ook oog voor de veranderende veiligheidssituatie in Europa. Nederland blijft onverminderd geëngageerd aan het verdrag, wat betekent dat Nederland zich aan de verdragsverplichtingen blijft houden en het gebruik van anti-personeelsmijnen ontmoedigt. De betreffende landen hebben aangegeven zich te blijven inzetten voor ontminningsactiviteiten en internationale verplichtingen te blijven respecteren.

25

Bent u bekend met het rapport van Human Rights Watch dat het opschorten van de werking van het landmijnverdrag (Verdrag van Ottawa) ten tijde van oorlog, zoals Oekraïne doet, in strijd met het verdrag is? Maakt dit onderdeel uit van de gesprekken die het kabinet voert met Oekraïne over landmijnen? Is Oekraïne hierop aangesproken? (Bron: HRW, 22 september 2025, <https://www.hrw.org/news/2025/09/22/challenging-ukraines-mine-ban-treaty-suspension>)

Antwoord

Nederland betreurt maar heeft gezien de voortdurende Russische agressie oorlog tegen Oekraïne ook begrip voor het feit dat Oekraïne heeft besloten het Verdrag inzake het verbod van het gebruik, de aanleg van voorraden, de productie en de overdracht van anti-personeelsmijnen en inzake de vernietiging van deze wapens (ook wel het Verdrag van Ottawa) op te schorten. Nederland heeft bilateraal de zorgen over deze opschorting onder de aandacht gebracht van de Oekraïense autoriteiten, waarbij ook aandacht is gevraagd voor de juridische grondslag van de opschorting. Tegelijkertijd levert Oekraïne een forse inspanning wat betreft het opruimen van AP-mijnen die door Rusland zijn gelegd. Nederland is een grote donor op dit gebied en heeft sinds de grootschalige invasie van 2022 ruim EUR 65 miljoen voor dit doel gecommitteerd.

26

Kunt u aangeven welke handelingen Nederland allemaal heeft ondernomen om Litouwen ertoe te bewegen bij het verdrag tegen clustermunities te blijven?

Antwoord

Als Verdragspartij bij het Verdrag inzake clustermunities (CCM) betreurt Nederland de keuze van Litouwen om zich terug te trekken uit het verdrag. Nederland heeft bilateraal de zorgen over deze opzegging onder de aandacht gebracht van de Litouwse autoriteiten. Ook is er met Litouwen in bilateraal en multilateraal verband gesproken over het *Lausanne Action Plan* van het verdrag dat elk mogelijk gebruik, ontwikkeling, productie, opslag en overdracht van clustermunities ontmoedigt. Hierbij is er bij Litouwen op aangedrongen alternatieve manieren te onderzoeken om de nationale veiligheid te waarborgen en af te zien van het opzeggen van het verdrag. Nederland zal als Verdragspartij het belang van het CCM blijven benadrukken, richting Litouwen en andere landen.

27

Hoe is precies uitvoering gegeven aan de motie-Dobbe (Kamerstuk 21 501-02, nr. 3195) over Finland, Oekraïne en de Baltische Staten nogmaals verzoeken in het Verdrag van Ottawa te blijven?

Antwoord

In overeenstemming met motie Dobbe (Kamerstuk 21 501-02, nr. 3195), heeft Nederland zich meermaals uitgesproken tegen de voorgenomen uittredingen uit, of in geval van Oekraïne opschorting van, het Verdrag inzake het verbod van het gebruik, de aanleg van voorraden, de productie en de overdracht van anti-personeelsmijnen en inzake de vernietiging van deze wapens (ook wel Verdrag van Ottawa). In bilaterale gesprekken, inclusief op hoog-ambtelijk niveau, en in multilaterale fora heeft Nederland Verdragspartijen opgeroepen hun verdragsverplichtingen te blijven nakomen, partij te blijven bij het verdrag en zodoende ook uittredende staten verzocht hun beslissing te heroverwegen. Conform motie Dobbe heeft Nederland deze punten ook in bilaterale contacten met Oekraïne overgebracht. Nederland betreurt, maar heeft gezien de voortdurende Russische agressie oorlog tegen Oekraïne ook begrip voor het feit dat Oekraïne heeft besloten het Verdrag van Ottawa op te schorten. Hierbij werd consistent benadrukt dat Nederland oog heeft voor de veranderende veiligheidssituatie in Europa. Nederland blijft

onverminderd gecommiteerd aan het verdrag, wat betekent dat Nederland zich aan de verdragsverplichtingen blijft houden en het gebruik van anti-personeelsmijnen ontmoedigt. De betreffende landen hebben aangegeven zich te blijven inzetten voor ontmijningsactiviteiten en internationale verplichtingen te blijven respecteren.

28

Zijn Finland, Polen, de Baltische staten en Oekraïne door Nederland veroordeeld vanwege het (mogelijk) opzeggen van het verdrag tegen clustermunitie?

Antwoord

Voorop staat dat volgens artikel 20 van het Verdrag inzake clustermunitie (CCM) elke Verdragspartij bij de uitoefening van zijn nationale soevereiniteit het recht heeft het CCM op te zeggen. Finland, Polen, Estland, Letland en Oekraïne zijn geen Verdragspartijen bij het CCM. Litouwen was Verdragspartij maar heeft het CCM opgezegd. Als Verdragspartij bij het CCM betreurt het kabinet de keuze van Litouwen om zich terug te trekken uit het verdrag. Nederland heeft bilateraal de zorgen over deze opzegging onder de aandacht gebracht van de Litouwse autoriteiten. Ook is er met Litouwen in bilateraal en multilateraal verband gesproken over het *Lausanne Action Plan* van het verdrag dat elk mogelijk gebruik, ontwikkeling, productie, opslag en overdracht van clustermunitie ontmoedigt. Hierbij is er bij Litouwen op aangedrongen alternatieve manieren te onderzoeken om de nationale veiligheid te waarborgen en af te zien van het opzeggen van het verdrag. Nederland zal als Verdragspartij het belang van het CCM blijven benadrukken, richting Litouwen en andere landen. Nederland heeft oog voor de veranderende veiligheidssituatie in Europa.

29

Wat doet Nederland om meer landen aangesloten te krijgen bij de verdragen tegen clustermunitie en landmijnen?

Antwoord

Nederland is Verdragspartij bij het Verdrag inzake clustermunitie (CCM) en het Verdrag inzake het verbod van het gebruik, de aanleg van voorraden, de productie en de overdracht van anti-personeelsmijnen en inzake de vernietiging van deze wapens (Verdrag van Ottawa) en benadrukt zodoende het belang van deze verdragen richting andere landen. Zo zet Nederland zich in om, conform het *Lausanne Action Plan* van het CCM en het *Siem Reap Angkor Action Plan* van het Verdrag van Ottawa, de naleving van de verdragsnormen bij niet-Verdragspartijen te bevorderen. Onderdeel hiervan is het ontmoedigen van het gebruik, de ontwikkeling, de productie van voorraden en de overdracht van clustermunitie en anti-personeelslandmijnen.

30

Is Litouwen door Nederland veroordeeld vanwege het opzeggen van het verdrag tegen clustermunitie?

Antwoord

Voorop staat dat volgens artikel 20 van het Verdrag inzake clustermunitie (CCM) elke Verdragspartij bij de uitoefening van zijn nationale soevereiniteit het recht heeft het CCM op te zeggen. Als Verdragspartij bij het CCM betreurt Nederland de

keuze van Litouwen om zich terug te trekken uit het verdrag. Nederland heeft bilateraal de zorgen over deze opzegging onder de aandacht gebracht van de Litouwse autoriteiten. Ook is er met Litouwen in bilateraal en multilateraal verband gesproken over het *Lausanne Action Plan* van het verdrag dat elk mogelijk gebruik, ontwikkeling, productie, opslag en overdracht van clustermunitie ontmoedigt. Hierbij is er bij Litouwen op aange drongen alternatieve manieren te onderzoeken om de nationale veiligheid te waarborgen en af te zien van het opzeggen van het verdrag. Nederland zal als Verdragspartij het belang van het CCM blijven benadrukken, richting Litouwen en andere landen. Tegelijkertijd heeft Nederland oog voor de veranderende veiligheidsituatie in Europa.

31

Wat verstaat u onder «normstelling en internationaal recht»?

Antwoord

In deze context verwijst «*normstelling en internationaal recht*» naar de ontwikkeling, verduidelijking en toepassing van internationale regels, beginselen en normen die het gedrag van staten en andere actoren in de internationale rechtsorde sturen. Dit omvat internationaal recht, vrijwillige niet-bindende normen voor verantwoord gedrag, vertrouwenwekkende maatregelen en capaciteitsopbouw. Het fundamentele uitgangspunt is dat internationaal recht, inclusief het VN-Handvest, ook geldt in het cyberdomein, maar de normstelling richt zich op de verduidelijking van de toepassing daarvan op specifieke digitale kenmerken.

In het cyberdomein heeft Nederland de afgelopen vijf jaar o.a. bijgedragen binnen de *Open-Ended Working Group on the security of and in the use of ICTs* van de VN aan de implementatie van deze normen en bediscussieert binnen dit gremium hoe internationaal recht van toepassing is binnen het cyberdomein. Vanaf 2026 zal deze discussie voortgezet worden binnen het VN *Global Mechanism on developments in the field of ICTs in the context of international security and advancing responsible State behaviour in the use of ICTs*.

Op het gebied van nieuwe technologieën richten normstelling en internationaal recht zich op het waarborgen dat technologische ontwikkelingen zoals kunstmatige intelligentie en autonome wapensystemen plaatsvinden binnen de kaders van het internationaal recht. Daarbij gaat het vooral om de naleving van het humanitair oorlogsrecht en mensenrechten. Nederland speelt hierin een actieve rol, onder meer via het voorzitterschap van de *Group of Governmental Experts on Lethal Autonomous Weapons Systems (GGE LAWS)*, de resolutie in de Eerste Commissie van de Verenigde Naties over *AI in the military domain*, andere resoluties in de Tweede en Derde Commissie van de VN, en deelname aan de *Freedom Online Coalition*.

32

Kunt u aangeven waarom de regelingen voor «Bestrijding internationale criminaliteit en terrorisme» structureel dalen sinds 2024?

Antwoord

Bezuinigingen op het budget voor Contra Terrorismen dragen bij aan het realiseren van de Rijksbrede taakstelling (die ook

Non ODA betreft) en raakt daarmee ook het aantal projecten dat gefinancierd kan worden in het buitenland. Nederland zal zich evenwel internationaal maximaal blijven inzetten op het gebied van terrorismebestrijding door een actieve diplomatieke inzet; met name via multilaterale fora zoals EU, VN en de Anti-Isis Coalitie. Op deze wijze zal Nederland de huidige positie als geloofwaardige en betrouwbare partner in de strijd tegen terrorisme en gewelddadig extremisme, samen met nationale en internationale partners vorm blijven geven.

33

Waarom worden de subsidies voor de bestrijding van internationale criminaliteit en terrorisme op respectievelijk het anti-terrorisme instituut, contra-terrorisme en de Global Forum on Cyber Expertise verlaagd?

Antwoord

Als gevolg van de te realiseren taakstelling op de begroting van Buitenlandse Zaken wordt de meerjarige financiering van het Global Forum on Cyber Expertise (GFCE) na afloop van de huidige financieringsperiode, niet gecontinueerd. Ook de meerjarige financiering van het ICCT is na afloop van de subsidieperiode niet verlengd. Het Ministerie zet zich via andere, diplomatieke wegen internationaal in om de cyber en CT belangen van Nederland optimaal te behartigen.

34

Uit welke landen komen de diplomaten die met de Nederlandse bijdrage worden getraind? Kan daar een uitputtende lijst van worden verschaft?

Antwoord

In 2023 en 2024 zijn diplomaten uit 140 landen vanuit alle continenten (behalve Antarctica) getraind via de genoemde bijdrage. De top drie deelnemende landen over deze periode zijn Indonesië, Oekraïne en Zuid-Afrika.

35

Kunt u aangeven waar het Mine Action en Clustermunitie Programma III 2025–2030 precies uit bestaat en welk budget hiervoor beschikbaar is?

Antwoord

Vanuit het *Mine Action and Cluster Munitions Programme 2025–2030 (MACM III)* worden 4 internationale humanitaire ontminning-NGO's gefinancierd. Dit zijn onafhankelijke organisaties die gebieden die besmet zijn met antipersoonsmijnen of clustermunitie weer leefbaar helpen maken, zodat burgers veilig naar huis kunnen terugkeren en een samenleving en economie weer kunnen worden opgebouwd. Activiteiten onder MACM III zijn bijvoorbeeld risico's verminderen voor lokale bevolking door antipersoonsmijnen en clustermunitie te ruimen en voorlichting te geven over risico's en slachtoffers van antipersoonsmijnen te helpen om hun dagelijks leven weer op te pakken, bijvoorbeeld door psychiatrische hulp te bieden. Onder MACM III worden verder 3 organisaties gesteund die de capaciteit van lokale ontminningsautoriteiten versterken in de landen waarin Nederland actief is op dit gebied. Voor de periode 1 juni 2025 tot 31 mei 2030 is hiervoor een bedrag van EUR 78.750.000 toegekend (EUR 60,750,000 voor ontminningsactiviteiten en EUR 14,000,000 voor capaciteitsversterking, plus een contingency fund ter waarde van EUR 4,000,000). MACM III is actief in de volgende

acht landen: Irak, Lebanon, Libië, Somalië, Syrië, Oekraïne, Jemen en Zuid Soedan.

36

Op welke onderdelen binnen artikel 2.2. (bestrijding internationale criminaliteit en terrorisme) wordt minder geld besteed en waarom?

Antwoord

Ten opzichte van budget 2025 daalt het budget 2026 op artikel 2.2 met EUR 1,4 mln. Zo wordt er minder uitgegeven aan cyberveiligheid, door 2026 diverse additionele budgetoverdrachten niet voort te zetten die in 2025 wel begroot waren, bijv. amendement 35 925 V, nr. 11 van Mulder, CDA (bevorderen samenwerking gezamenlijk weerbaarheid tegen statelijke cyberdreigingen, EUR 0,5 mln) en de eindejaarsmarge overheveling van 2024 naar 2025 van totaal EUR 0,2 mln. Zo'n overheveling is voor 2026 nog niet voorzien. Ook wordt de financiering van het Global Forum on Cyber Expertise welke nog in 2025 voor EUR 0,3 mln was gebudgetteerd niet voortgezet.

37

Wat zijn de verwachte financiële gevolgen van het recent gesloten handelsakkoord tussen de Europese Unie (EU) en de Verenigde Staten voor de EU-inkomsten uit invoerrechten?

Antwoord

Het «*Joint Statement on a United States-European Union framework on an agreement on reciprocal, fair and balanced trade*» (hierna: Joint Statement) is een politieke overeenkomst tussen de VS en de EU inzake handel. Het Joint Statement heeft geen juridisch bindende status, en kan dus niet zodanig als volwaardig handelsakkoord worden geclassificeerd. Desalniettemin bevat het Joint Statement afspraken die gevolgen hebben voor de EU-begroting. Onderdeel van de afspraken is dat de EU tariefverlagingen doorvoert op industriële goederen en een aantal agrarische goederen uit de VS.

Het kabinet verwacht dat het terugbrengen van tarieven op industriële en agrarische producten uit de VS geen effect zal hebben op de begroting van de Unie. Er is sprake van gedeelde douanerechten als gevolg van tarief liberalisering voor een aantal industriële en agrarische producten uit de VS. Deze douanerechten komen, zoals overeengekomen in het eigenmiddelenbesluit, voor 75% ten goede aan de EU-begroting. Lidstaten mogen 25% van de douanerechten zelf houden (de zogenaamde perceptiekostenvergoeding). Lagere opbrengsten uit douanerechten betekent echter dat de lidstaten, waaronder dus Nederland, meer zullen moeten bijdragen via de bni-afdracht. De uitgaven van de Unie blijven immers gelijk. Conform de begrotingsregels hoeven mutaties op de EU-afdrachten niet gecompenseerd te worden binnen de departementale begroting van Buitenlandse Zaken. De EU-invoerrecht vallen niet onder het inkomstenkader en zijn ook (na aftrek van de perceptiekosten) buiten het uitgavenkader geplaatst.

Na verschijnen van het Joint Statement heeft de Commissie voorstellen gedeeld voor het doorvoeren van tariefverlagingen op driecategorieën goederen: landbouwproducten, visserijproducten en industriële producten. Voor landbouwproducten wordt het totale geraamde verlies aan douane-inkomsten geschat op

EUR 230 miljoen (derving EU begroting EUR 172,5 miljoen). Voor visserijproducten uit de Verenigde Staten bedraagt het totale geraamde verlies aan inkomsten uit gedeelde rechten EUR 63 miljoen (derving EU begroting EUR 47 miljoen). Voor industriële goederen uit de Verenigde Staten zouden de geraamde gedeelde rechten oplopen tot EUR 4,6 miljard (derving EU begroting EUR 3,4 miljard). Het netto geraamde effect op de EU-begroting van gedeelde rechten door de opgeschorte tarieven op goederen van oorsprong uit de Verenigde Staten wordt, als men vergelijkt met het jaar 2024, geschat op EUR 3,6 miljard (172,5 mln. + 47 mln. + 3,4 mld.).

De bovengenoemde geraamde effecten zijn nog niet verwerkt in de EU-begroting en vormen derhalve nog geen onderdeel van de raming van de Nederlandse afdrachten aan de EU. Naast een opwaarts effect op de bni-afdracht zal naar verwachting ook sprake zijn van een lagere inkomsten uit douanerechten (perceptiekostenvergoeding).

38

Wat is de stand van zaken ten aanzien van het aanspraak maken op € 5,4 miljard vanuit het Herstel- en Veerkrachtplan (HVP)? Hoeveel geld heeft Nederland ontvangen? Is de verwachting dat het volledige bedrag kan worden verkregen?

Antwoord

Nederland heeft tot op heden twee betaalverzoeken uitbetaald gekregen t.w.v. EUR 2,5 miljard. Het kabinet is voornemens om voor het eind van dit jaar het derde betaalverzoek in te dienen. Met het wijzigingsverzoek dat Nederland momenteel aan het onderhandelen is met de Europese Commissie wordt onder meer beoogd om enkele vertraagde hervormingen uit het derde betaalverzoek te verplaatsen naar het vijfde betaalverzoek. Daarmee acht het kabinet de kans groot dat Nederland het gehele bedrag uit het derde betaalverzoek zal ontvangen. Het vierde en vijfde betaalverzoek bevatten echter nog wel een aantal mijlpalen en doelstellingen die nog niet zijn afgerond, waaronder enkele wetgevingstrajecten waar een aanzienlijk risico bestaat dat de mijlpalen niet meer tijdig gehaald kunnen worden (Wet Versterking Regie Volkshuisvesting, Wet BAZ en Wet VBAR). Voor deze wetgevingsmijlpalen is een spoedige behandeling in de Kamer en tijdige inwerkingtreding van belang; uiterlijk 31 augustus 2026 moeten alle mijlpalen en doelstellingen zijn behaald. Het kabinet blijft de ontwikkelingen en mogelijke vertragingen bij mijlpalen en doelstellingen continu monitoren. Het demissionaire kabinet is aanhoudend gemotiveerd om het Nederlandse Herstel- en Veerkrachtplan uit te voeren en zo de volledige EUR 5,4 miljard aan EU-middelen in te kunnen zetten voor belangrijke investeringen in Nederland.

39

Op welke manier wordt momenteel consulaire bijstand verleend aan slachtoffers van huwelijkse dwang en achterlating? Waarom is hierover niets te lezen in de Staat van het Consulaire 2025, in tegenstelling tot de Staat van het Consulaire 2024?

Antwoord

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken verleent consulaire bijstand aan alle Nederlanders in nood, waaronder slachtoffers van huwelijkse gevangenschap, huwelijksdwang en achterlating.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken levert een financiële bijdrage aan het noodfonds van het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating (LKHA) dat bedoeld is om de terugkeer naar Nederland van slachtoffers van huwelijksgevangenschap, huwelijksdwang en achterlating te bekostigen. Ook verspreidt het Ministerie van Buitenlandse Zaken informatie over huwelijksdwang en achterlating door middel van een online campagne in de zomervakanties (2024 en 2025). Via social media op Schiphol en radiostation Fun-X zijn potentiële slachtoffers ingelicht over hulp die het Ministerie van Buitenlandse Zaken in het buitenland kan bieden. Dit is een succesvolle manier gebleken om deze doelgroep te bereiken.

Informatie over huwelijksdwang en achterlating kan worden teruggevonden in de Staat van het Consulaire 2024. De Staat van het Consulaire 2025 is minder uitgebreid dan vorige edities omdat het in het verlengde mag worden gelezen van de Staat van het Consulaire uit 2024.

40

Welke gevolgen heeft het afschaffen van het feministisch buitenlandbeleid voor de consulaire bijstand aan slachtoffers van huwelijks dwang en achterlating?

Antwoord

Het afschaffen van het feministisch buitenlandbeleid heeft geen invloed gehad op de consulaire bijstand aan slachtoffers van huwelijksdwang en achterlating. Deze consulaire bijstand wordt nog steeds verleend.

41

Kunt u toelichten op welke manier u uitvoering geeft aan de motie-Piri (Kamerstuk 21 501-02, nr. 3199)?

Antwoord

Nederland onderstreept in verschillende EU fora, onder andere in aanloop naar de EU – Egypte top op 22 oktober jl., dat de EU van Egypte mag verwachten dat de vluchtelingenopvang plaatsvindt conform internationale kaders en verplichtingen die Egypte is aangegaan. Een deel van de EU steun aan Egypte betreft EUR 200 miljoen voor migratiesamenwerking. Nederland bepleit dat dit bedrag ook ingezet moet worden voor de verbetering van de situatie van asielzoekers en vluchtelingen. Ook in de verdere uitwerking van het strategische partnerschap zal Nederland aandacht blijven vragen voor de meest kwetsbaren, zoals vluchtelingen.